

1 бөлім: Халықаралық экономикалық қатынастар

<https://lsm.kz/infografi>
[ki](#)

Сабақтың тақырыбы:

Капиталдың қозғалысы мен еңбек ресурстарының жылжуы

Оқу мақсаты:

- Елдер мен аймақтардағы инвестициялық климат және инвестициялық операцияларды талдай алу;
- Ақпаратты ала білу және географиялық және экономикалық ақпаратты қолдану;

Жетістік критерийлері

Зерттеу: Халықаралық қаржы ұйымдарының мақсаты мен оларға тағылатын сын туралы зерттеу жүргізеді.

Бір ел мысалында бес критерий бойынша түсіндірме жазады

Шетел инвестицияларының мемлекет үшін артықшылықтары мен кемшіліктерінің тізімін жазады.

Көпұлттық компанияның Қазақстандық кәсіпорынға инвестиция құюының пайдасы мен шығынын қарастырады.

Халықаралық капитал қозғалысы

дегеніміз - капиталдың мемлекет аралық айналымы, капиталдың экспорты, импортымен бірге басқа елде атқаратын қызметі де кіреді. Капитал өз елінен басқа елге басқа елге ауысқан кезде, басқа елден үлкен табыс алу мақсатын қояды.

Капитал қозғалысының артықшылықтары:

- ✓ Халықаралық экономиканың өсуі;
- ✓ Халықаралық бірлестіктің терең тамырын бекітеді;
- ✓ Елдер арасындағы зат айналым көлемін өсіреді, халықаралық сауданы дамытуға үлкен үлес қосады.

Капитал қозғалысының себептері:

- Саяси жағдайының тұрақты болуы;
- Экологиялық жағдайының салыстырмалы түрде жоғары болуы;
- «Инвестициялық климатының» қалыпты болуы;
- Қабылдаған елде арзан шикізат көзі мен арзан жұмыс күшінің болуы;
- Қабылдаған елдің жергілікті саудасына басшылық жасайды.

Капитал қозғалысына қарай 3 түрге бөлінеді:

Ұзақ уақытқа салынатын капитал — 5 жылдан көп уақытқа салынатын түрі.

Орташа уақытқа салынатын капитал - 1 жылдан 5 жылға дейінгі аралықта салынатын түрі.

Қысқа мерзімді салынатын капитал — 1 жылға дейін салынатын түрі.

«Инвестициялық климат» ұғымының негізгі параметрлері:

1. Экономикалық жағдайы: жалпы экономикасы (көтерілу, төмен түсу, стагнация), валюталық, қаржылық несиелік жүйедегі орны, кедендік тәртібі және еңбек ресурстарын пайдалану мөлшері, салық көлемі;

2. Шетелдік инвестицияға мемлекеттің саяси көзқарасы: халықаралық келісімдерді сақтауы, мемлекеттік институттардың тұрақтылығы, мемлекет билігі.

Еңбек миграциясының түрлері

Тұрақты көшіп бару, тұрақты қызмет жасау;
Уақытша (келісім бойынша);
Мерзімдік;
Шекаралас елдерден;
Басқа жолмен қызметке бару (заңсыз).

Халықаралық еңбек ресурстарының миграциясы

Бір мемлекеттен екінші мемлекетке жұмыс іздеу не жұмысқа орналасу, жоғары ақылы қызмет табу мақсатында ауысу. Бұл географияда **халықаралық миграция** ұғымымен сәйкес келеді.

Еңбек миграциясының негізгі орталықтары (млн адам)

АҚШ пен Канада – 44,5

Еврозона – 30,1

Парсы жағалауындағы араб елдері – 14,0

Оңтүстік Сахара, ОАР – 15,7

Латын Америкасы – 5,8

Шығыс, Оңтүстік Шығыс Азия елдері мен

Австралия – 4,4,

Ресей – 12,1

Еңбек ресурстары миграциясының экономикалық және саяси іздері:

Еңбек саудасының ауқымы кеңейеді,
«Ақылдылардың» саны өседі,
Еңбек ресурстарын дайындау қажеттілігі азаяды,
Еңбек ақы мөлшері төмендейді,
Демографиялық құрылымдағы өзгешеліктер,
Саяси мәдени ортаға әсері.

Акпарат көздері

<http://podrobnosti.ua/economy/2007/09/05/453733.html>

<http://cofemax.emax.ru/economy/photos/photo369.html>

http://econsv.ru/ekonomika_svyazi_kursovaya/R50XPEOO3NE.php

<http://ecofinans.com.ua/index.php?nma=onas&fla=tema&id=2>

http://talks.guns.ru/forum_light_message/236/597453.html

http://www.segodnya.ua/img/ui/_620bf4d792bcf6d67e36e2946c7ca385.jp

g

<http://www.booksite.ru/fulltext/kom/ple/xle/snoi/33.htm>

http://www.krasrab.net/index.php?option=com_content&task=view&id=1559&Itemid=120

<http://www.atolltrade.ru/?pg=boatsea&cur=1&id=15>

<http://newsfact.ru/index.php?mod=article&cat=turizm&article=1291>

<http://www.mallex.info/economy/Indonezija-mozhet-vernutsja-v-OPEK/>